

Naš List

Izhaja vsako soboto: ako je ta dan praznik, pa dan poprej. — „Naš List“ ima vsak mesec prilogo „Slovenska Gospodinja“ ter velja za celo leto 5 K. za pol leta K 2.50. Naročnina se plačuje vnaprej, na naročbe brez istočasno vpisane naročnine se ne ozira.

Uredništvo in upravnništvo je v Kamniku, kamor naj se izvolijo pošiljati dopisi, naročnina in reklamacije. Rokopisi se ne vračajo. — Oglasi se računajo trispodna petit-vrsta 16 v. za enkrat, 14 v. za dvakrat, 12 v. za trikrat, za večkratno objavljenje nizke cene.

Leto I.

V Kamniku, 21. maja 1905.

Štev. 21.

O novi stranki.

I.

Uvod.

Žalostne razmere v naši domovini, po različnih kronovinah raztresenih Slovencev, so nas privedle do tega, da smo izrazili že večkrat javno svoje mnenje o neznosnem položaju, v katerega nas je privedla politika narodnih voditeljev. Nismo se bali povedati resnice, in to bo naš vzor tudi v prihodnje. In reči moramo, da smo doživeli nepričakovan vspeh: Na eni strani je bilo nekaj posameznih mož, ki jih je zabolela v dno srca vsaka brezobzirna, če tudi še tako resnična beseda; smatrali so delovanje naših politikov, in če tudi je bilo še tako neodpustljivo (da ne rabimo ostrejših izrazov), kot veliko rodbinsko tajnost, ki je ne sme izvedeti nobena živa slovenska duša, kaj šele ljudje izven mej naše zatirane domovine — na drugi strani zopet so vstali možje, ki nam navdušeno izražajo svoje simpatije. In da povemo odkrito: Res smo omahovali nekaj časa, bali smo se razkrinkanja teh razmer — ali navdušenje poslednjih mož je potegnilo tehtnico mogočno na eno stran, tja, kjer smo imeli napisano: **Brezobzirno v boj za osvoboditev in samostojnost Slovencev.** To je naš vodnik in kdor je z nami, temu so odprti predali „Našega Lista“. Nam je svoboda nad vse.

Med tem, ko so molčali vsi naši dnevniki z nekim posebnim perfidnim namenom o tem skupnem cilju, ki edino bi moral biti vzor naši politiki, se mi nismo zbalii niti besed urednika angleškega lista „Entreprise“, ki jih je zapisal tedaj, ko je odložil uredništvo tega časopisa. Dejal je namreč, da se ne spominja, da ne bi povedal kdaj zdrave in čiste resnice in si s tem obenem ne zmanjšal svojih naročnikov in si nakopal novih sovražnikov. Mislili smo, da je ta naš cilj tako resničen in očitven, da ga razume sleherni Slovenec, in da nas ne bo mogel zaradi tega nihče sovražiti. Kot najplemenitejšo nalogo smo smatrali skušati združiti sčasoma tiste posameznike, ki so nosili če ne že javno, pa vsaj v svojem srcu obup nad sedanjo slovensko politiko.

Edina naša napaka zna morda biti prevelik optimizem, predobro misli, ki jih imamo o širšem ljud-

stvu. Ali pogledali smo drugam — in povsodi smo videli, da je dal iniciativo za vsako večje politično gibanje, pred vsem za vsak poskus osvoboditve kakega naroda, le majhen krog mož. Skromno smo pričeli in prav tako skromno hočemo delovati. Mislimo pa samo na skromnost v svojem značaju, nikdar pa ne na skromnost in ponižnost, kadar se gre povedati resnico, in če tudi nam je nastopati proti sedanji avstrijski vladi z vso svojo brezpravnostjo, s svojim posmehovanjem ljudem, ki hočejo pravice in svojega lastnega političnega zastopstva. Centralni parlament na Dunaju je edino le v oviro slovenskemu življenju, ker vse naše eventualne želje in zahteve bi strmo-gljavili z veliko večino nemški šovinisti.

Radi pripoznamo, da nas je bolelo in da nas je napolnjevala velika žalost, ko smo morali gledati, kako so prodani tisoči in tisoči Slovencev vladni upravi, ki nas sovraži, ki nam ne daje šol, ki se ne zaveda nobene odgovornosti za svoje početje, ki je v resnici popolnoma nezmožna vsakega resnega čuta.

Ali nič manj nas ni zabolelo, če smo pogledali v naše javno življenje, zastrupljeno po dolgoletnem osebnem prepiru naših politikov. Naša društva, naši časopisi — vse v obupnem položaju.

Kaj čuda torej, če smo jeli misliti, ali res ni izhoda iz tega črnega življenja!

Opominjali so nas nekateri rodoljubi in celo prosili, da naj zberemo v nekaterih člankih vse te misli o sedanjem položaju, sliko o našem sedanjem življenju, poskus za izhod iz teh teženj, in o nalogah, ki bi jih morala izvesti tista stranka, ki se mora dvigniti, če hočemo misliti Slovenci na to, da živimo še v bodoče.

In storili smo to. Da pa bo naš namen očitvenejši, da bo čutil tudi najpriprostejši seljak veliki kontrast med tem, kar se godi med nami in kar bi se moralo goditi, zato smo podali najprej sedanji splošni položaj o Slovencih napram svojemu časopisju, napram svojim politikom in napram svoji vladi. Kot nasprotje temu pa postavimo naloge, ki bi morale biti novi stranki edina vodilna pot in ki jo mora doseči.

Izogniti se hočemo še eni napačni misli. Ne smatramo se kot glasilno kake nove stranke, ker

imeli nič ž njim opraviti? Ste imeli morda kaj podedovati po njem?”

„Ah, pustite že enkrat svoje šale! Neznosen človek!“ mu je dejal še Proskurov in se obrnil potem k meni.

„Oprostite, gospod, nisem vas hotel zavleči v to zadevo, ali vi boste izprevideli — interesi pravičnosti, resnice, čuta...“

— „Humaniteta in blagor človeštva“, je moral še pristaviti Vasilij Ivanovič.

„Z eno besedo“, je nadaljeval Proskurov in pogledal Vasilij Ivanoviča kakor ozlovoljen, „hotel sem samo reči, da lahko zahtevamo od vsakega državljana vsaj to, da spoštuje pravičnosti. In če mi želite kaj sporočiti, kar bi se količkaj na to nanašalo, mi s tem — saj bodete razumeli — s tem... toda kratko, vi ste pravzaprav dolžni to storiti.“

„Ne vem sicer, v koliko bi mogle moje izpovedi pojasniti to zadevo, vendar bi bil vesel, če vam more to kaj služiti.“

„Krasno! Vaša dobrohotnost vam dela posebno čast, moj gospod! Ali smem morda zvedeti, s kom imam čast?“

Povedal sem mu svoje ime.

„Afonasij Ivanovič Proskurov,“ se mi je predstavljal nato on. „Vi ste bili tako prijazni, ponuditi se

nimamo v to nobenih pooblastil svojega naroda. Naš narod še ni politično nikdar govoril, treba ga je šele v ta namen vzgojiti. Mi smo le javna tribuna, kjer govori lahko vsak ne glede na to ali ono stranko. Dobro nam došel sleherni — respektirati hočemo tudi eventualne nasprotnne misli. Sicer pa menimo, da ni mogoče biti tu dosti drugačnih misli.

II.

Pogled v slovensko časopisje.

Politiko kakega naroda, njegove smeri in zahteve se zrealizirajo dandanes, ko imamo že tako silno razvito žurnalistiko, izključno le v časopisih. Potom časopisov je mogoče opozarjati ljudstvo na vse krivice, ki se mu gode, in potom časopisov je tudi mogoče, pokazati ljudem izhod iz teh krivic, izhod iz položaja, ki jih pripelje mesto do napredka, — do nazadovanja. Skratka: dolžnost časopisja je, vzgajati ljudi za politično delo, delati jih politično zrele, in odtod tudi pride, da vidimo sodelovati danes najslovitveje može pri tem ali onem listu. Včasih je odvisna usoda celega naroda od njegovega časopisja in od mož, ki so s tem v tesnejši zvezi.

Ali en sam pogled v naše dosedanje časopisje (zlasti pa v dobi zadnjih let) zadostuje, da smatramo kot svojo neizogibno dolžnost, govoriti o sredstvih in potih, ki oprostite in osvobodijo naše po nezmožnosti in neresnosti svojih časopisov zapeljano ljudstvo.

Radi priznamo, da je veliko, veliko udobneje, lenariti v miru, kakor pa boriti in postavljati se v bran našemu prvemu in največjemu sovražniku — sedanjemu avstrijskemu vladnemu načinu. Ali čisto razumljivo je, da brez boja ni življenja, brez življenja ni boja.

Obžalovati je, da imajo časopisi pri nas vedno toliko časa in prostora za največje neumnosti, za najnesmiselnije prepire, in da smatrajo vse te razne misli in mnenja, ki jih objavljajo dan za dnevom, kot navadno kramarsko blago, s katerim kupčujejo za svojo stranko.

Pri nas dela časopisje obeh strank za blagor slovenstva, vsaj tako pravijo. Morda pa vleče vsak v nasprotno stran? Po ničevih uspehih, ki so jih dosegli do zdaj, je popolnoma umljivo, da sta klerikalna

v službo pravice, zdaj vas še prosim, bodite tako vljudni in blagovolite se peljati z menoj.“

Vasilij Ivanovič se je zasmejal prav iz srca.

„To je pa vendar — vedi vrag! Ali ga hočete že takoj aretirati?“

Proskurov me je prijel hitro za roko in je krepko stisnil.

„Prosim vas, ne verujte vendar takim besedam“, je dejal pri tem. „Za božjo voljo, kakšne misli.“

Hotel sem, da ga pomirim, ker tudi jaz nisem dal nič na to Vasilijevo govorjenje.

„Vasilij Ivanovič se samo šali“, pripomnim.

„Veseli me, da me razumete. Moj čas je drag. Spotoma mi poveste, kar vam je znano. Slučajno sem tudi še brez sekretarja.“

Nisem imel povoda, da ne bi sprejel njegove ponudbe.

„Nasprotno“, mu pravim, „še naprositi sem vas hotel, da me vzamete s seboj, ker me vsa ta stvar zelo zanima.“

Pred mojimi očmi je vstajala kakor živa podoba „ubijalca“ s svojim temnim pogledom, tisto težko potezo med obrvmi in globokimi, tajinstvenimi očmi. „Nesrečo bo priklical nad mojo glavo“ — tako nekako je bila še njegova slutnja, ki mi je prišla prav zdaj na misel. Stresalo me je groze. Nesreča ga je

Iz zapiskov popotnika po Sibiriji.

(Spisal Vladimir Karalenko).

V.

„Pokončevalec“.

(Dalje.)

„Tako. Kje pa se je zgodil uboj?“

„V tistem razupitem prelazu. Razstreliti bi bilo treba ta nesrečni kraj. Voznika so ubili.“

„So oropali mar kako pošto?“

„Ne, pobili so prostovoljnega voznika...“

„Ubijalca“, se izvije iz mojih prs, nekaj hudega sluteč.

Proskurov se je obrnil k meni in me hotel skoro prodreti s svojimi velikimi očmi.

„Da, tistega; kajti tako so v obče nazivali umorjenega. Sicer pa dovolite vprašanje: kako to, da vas ta stvar interesira?“

„Hm!“ je mrmral Vasilij Ivanovič, iz katerega oči se ni bralo družega, kakor prava vražja hudomušnost — prav dobro ga zaslišite.“

„Srečal sem se prej ž njim.“

„Tako?“ je vprašal Vasilij Ivanovič z zategnjenim glasom. „Vi ste bili ž njim skupaj? Ali niste

kakor liberalna le, dve že davno preživeti, dve mrtvi stranki, pa če tudi prihajata vedno pod novimi firmami na dan, da poskušajo prevariti ljudstvo zopet na kak drug način.

Vzemimo v roke časopis te ali one stranke. Kaj nam pove? Edino le agitacija za svojo in napad na nasprotno stranko. Vse povsod le strankarska korist, klerikalna ali liberalna, ali nikjer občeslovenska. Samo konkurenca za čim umazanejšo psovke in družega nič. In ta medsebojni prepir za dobiček naj bo Slovencem še v naprej vsa politična hrana? Ali res menijo naši dnevniki, da pišejo za analfabete, ali pa za take, ki hočejo biti, ki se zadovoljujejo s strastjo medsebojnega prepira?

Da lažje napadejo drug družega, postavijo za urednike listov može, ki jih ščiti poslanska imuniteta. Z drugimi besedami: listi se med seboj lahko še tako grdo lažjejo, drug črez družega, denuncirati morejo, kar hočejo in kogar hočejo, prijeti se jih za to ne more. Nihče jih ne more tožiti, ker so kot uredniki obenem še poslanci državne zbornice in kot taki nedotakljivi. Znano je namreč, da zbornica svojih poslancev zaradi političnih pregreškov ne izroča sodiščem. Pomaga si včasih tudi s tem, da vso zadevo zavleče, dokler ne zastara.

Da dokazuje postopanje takih listov veliko strahopetnost, je razumljivo — in taki strahopetci, ki zlezejo iz strahu pred resnico pod poslansko zaščito, naj bodo še nadalje voditelji in učitelji slovenskega naroda? Listi, ki so vse kaj družega kakor resni, naj odločujejo našo politiko? Mi namreč mislimo, da ni denunciranje in malenkostni prepir (pa tudi če se gre tu za osebni dobiček le nekaterih posameznikov) prav nič duhovitega — in družega ne znajo.

S tem večnim medsebojnim preprirom, s tem, da se je postavil vsak na svoje strankarsko stališče, s katerega se ne premakne niti za hip, so storili tako, kakor človek, ki se je izgubil v velikem mestu. Tava in tava okrog — pa se suka ves čas le okrog ene hiše in nikamor ne najde. Naši časopisi so danes prav tam, kjer so bili pred leti. Nikjer nobenega napredka, nikjer nobenega velikega skupnega cilja — zato tudi ničesar ne dosežejo in tudi nikdar dosegli ne bodo. Njih obstoj je brezpomemben za slovenski narod.

Zato je naša dolžnost, da se obrnemo vsaj v tem poslednjem trenutku proč od takih časopisov. Nam ne morejo biti več merodajni, ker mi ne moremo dopustiti, da bi vodili taki slovensko politiko. Za igranje slepih miši pa ni slovenska javnost pripraven prostor.

(Dalje prih.)

Kriza na Ogrskem.

Krona je poslala zopet svojega zastopnika na Ogrsko, da se pogaja z opozicijo. Ta pot je bil ta: skupni finančni minister Burian. Kakor se je izrazil sam, nima od krone nobenih pooblastil, sestaviti kako vlado, ampak edino le, predložiti Košutovcem pogoje, pod katerimi se jim da pravica, sestaviti ministrstvo po svoji volji. Krona dovoljuje v ta namen ločitev obeh državnih polovic v gospodarskem oziru, razširjenje volilne pravice, če se obenem poostri hišni red ogrske zbornice, v vojaškem oziru pa dovoljuje marsikaj predpravice ogrskemu jeziku, kakor je to že formuliral odsek deveterice. (Gre se tu za

dohitela ravno v onem prelazu, ki je imel že enkrat v njegovem življenju tako važno vlogo. — — —

„Ah!“ — vzklikne nenadoma Vasilij Ivanovič, pozorno se oziraje skozi okno. — „Afonasij Ivanovič, ali mi morete povedati, kdo je oni, ki se pelje ob robu gozda?“

Proskurov je pogledal samo za hip skozi okno in drl potem iz sobe.

„Za božjo voljo, hitro!“ mi je zaklical in pograbil svojo na mizi ležečo kapo.

Sledil sem mu, popolnoma pripravljen za pot. Med tem naju je voznik že čakal pred durmi.

Ko pogledam v smeri proti gozdu, vidim, da se nam bliža od tam voz. Človek, ki je bil v vozu, je stal in delal vozniku razne opazke; videti je bilo, kako je mahal z rokami. Pozni solnčni žarki so se igrali s svetlimi gumbi in našivi njegove uniforme.

Proskurov je plačal voznika, ki je bil z napojnino zelo zadovoljen.

„Hvala lepa, vaše blagorodje.“

„Si povedal tudi temu?“ je vprašal Proskurov in pokazal na novega voznika, ki je imel naju peljati.

„Da, je povedal!“ je odgovoril ta.

„Nu dobro, le pazi!“ je dejal preiskovalni sodnik in sedel na trojko. „Če dospemo v poldrugi uri, potem

vporabo le ogrskih častnikov in posebnih vojaških znamenj v ogrskem smislu.) Ali ker imajo tudi Ogrslabe skušnje z avstrijsko vlado, zato se niso kar slepo pokorili želji krone. Opozicija se je sešla k posebni konferenci, v kateri so sklenili, da vzamejo pač vse to na znanje, kar jim je povedal odposlanec krone Burian, ali v svrhu nadaljnih pogajanj so si izbrali Košutovec svojega zastopnika grofa Andrassyja, z nalogo, da zagovarja program koalicije pred monarhom.

V spominu bo še, da je bil pričetkom krize ravno ta Andrassy tisti, ki je zastopal krono — zdaj je zastopnik koalicije. Košutovec si pač niso mogli izbrati za svoje revolucionarne namene boljšega moža, kakor je ravno ta Andrassy, ki si ne želi ničesar družega bolj, kakor da se kriza še dolgo ne reši, ker je prepričan, da ima od tega le Ogrska svoje koristi. Očividno je Andrassyjevo obnašanje tudi iz tega, ker kot enemu najstarejših in najuglednejših ogrskih politikov bi mu ne bilo težko, storiti kaj za rešitev krize, prišel bi morda lahko celo do ministrskega predsednika. Ali Andrassy ni častihlepen niti moči željen, ampak vseskozi miren in počasen, da, celo len značaj, brez vsakega osebnega egoizma. Domovina mu je edino in vse!

O Burianovi misiji je dejal tudi Košut, da je napravila nanj dober utis, tembolj, ker mu je Burian sporočil, da je napravila adresa (o kateri smo govorili zadnjič) na krono zelo ugoden utis, tako celo, da ne pomišlja krona več, podeliti Košutovcem vodstvo vlade. —

* * *

Pretekle dni so govorili tudi o Banffyju mnogo, ki je ne le eden najzagrizenejših Madjarov in razgrajacev, ampak tudi eden najbolj častihlepnih. Zdi se, da bi postal rad ministrski predsednik in s to željo spravljajo tudi v zvezo, da potuje Banffy večkrat kar na tihem na Dunaj, doma pa pravi, da gre kam drugam. Ali kakor se vidi, so ogrski politiki preveč previdni in preresni, da bi se zanimali ali morda celo pospeševali tako pustolovstvo.

Srbija.

Srbija ima vsled obilnih notranjih strank, ki imajo razmeroma vse isto moč, menda najtežje stališče v Evropi. V menjavanju ministrov prekaša celo Avstrijo. Zadnjič smo poročali, da se je imela sniti te dni srbska zbornica k izvanrednemu zasedanju, da reši vprašanje o posojilih in sprejme vladno predlogo, ki zahteva znižanje obresti od 12% najmanj na 10%. Posojila naj bi vzela vlada 110 milijonov dinarov (1 dinar = 1 frank = 45 kr). 31 milijonov od teh porabijo za brzostrelne topove, nekaj za pokritje manjših stroškov, vse drugo pa za zidanje železnice v dolžini 600 km.

Vendar zbornica prvi dan ni bila sklepna, drugega dne se pa ni mogla zediniti, kdo naj bo predsednik. Ker je ostala tudi konferenca strank, ki jo je sklicala vlada, brezuspešna, je ministrstvo Pasić demisioniralo. Kralj še ni izrekel svoje zadnje besede. Ministrstvo ostane na svojem mestu le tedaj, če razpusti kralj skupščino. Drugega izhoda ne vedo ministri.

Makedonija.

(Bombe.) V Monastirskem predmestju sta vlekla dva Bolgara konja, ki je imel na hrbtu velike ko-

dobiš cel rubel; eno minuto, slišiš, eno minuto prepozno . . .“

Toda konji so med tem že pritegnili in hiteli kakor splašeni naprej.

VI.

Jevsejč.

Do B. je bilo morda dvajset vrst. Izprva je gledal Proskurov vsak hip na uro in se oziral vznemirjeno nazaj. Ko se je prepričal, da dirjajo konji, kakor le morejo in nima nobenih zasledovalcev, se obrne k meni.

„No, dragi gospod, kaj vam je znano o celi stvari?“

Pripovedoval sem mu, kar sem doživel v soteski, o slutnji voznika in o grožnji, ki mu jo je zapretil eden izmed roparjev — kakor se mi je zdelo, je pravil ubogi „ubijalec“ o nekem kupecu. Proskurovu ni odšla nobena beseda.

„Da, da,“ je dejal, „vse to je važno. Se še spominjate obraza tistih ljudij?“

„Mislim da — izvzemši morda kupeca.“

Proskurov me je pogledal, kakor da mi hoče nekaj očitati.

„Ah, moj Bog!“ je vzkliknil in iz teh njegovih besed je bilo prav dobro zaznati nekaj kakor bridka

šare polne zelenjave. Vendar kar naenkrat je bilo čuti strahovito eksplozijo. Med zelenjavo je bilo namreč nekaj bomb, ki so se razletele in ubile konja in oba Bolgara. Policija je našla tam še šest drugih bomb.

(Spopad med Makedonci in Turki.) V Langadi sta se spoprijeli dve četi Turkov in Makedoncev, katerim so pomagali še Grki. Dasi so obkolili turški vojaki Makedonce in Grke okrog in okrog, se jim je vendar posrečilo ubežati. Ubitih je bilo 11 Makedoncev in 50 turških vojakov.

(Napad Mohamedancev na kristjane.) Iz Črne gore poročajo, da je napadlo okrog tisoč Mohamedancev dvoje blizu črnogorske meje ležečih kristijanskih vasi. Boj je trpel po malem ves dan. Fliko je padlo Mohamedancev, ni znano, ker so v svoje mrtvece s seboj. Kristjanov je deset mrtvih več ranjenih. Črnogorci se boje, da bodo napadli Mohamedanci kristjane čim prej.

Kreta.

(Preganjanje Turkov.) Grška poročila zatrjujejo, da napadajo kristjani Mohamedance. 700 Mohamedancev je ubežalo zaradi tega v Malo Azijo kmalu za njimi zopet 300 z rodbinami vred.

(Nezanesljivi orožniki.) Kakor znano imajo na Kreti mednarodne države poleg krečanske še svojo organizirano žandarmerijo. Od teh jih je prestopilo k ustašem tri četrtine. Krečanskih žandarjev je prestopilo 45 k insurgentom.

(Napad na Kaneo.) Na glavno mesto Kreta pričakujejo od ure do ure napad ustašev. V luki mesta leži dvoje angleških bojnih ladij, dve laški, ena angleška, ena francoska, ena ruska ladja in šest ruskih torpedovk.

Francija.

(Ločitev cerkve od države.) Kamera je uredila s posebnim zakonikom, kako in koliko cerkvenega premoženja in ustanov pripade državi.

(Pokojnina delavcem.) Takoj ko konča zbornica zadevo ločitve cerkve od države, obravnava o predlogi posebnega odseka, ki je izdelal načrt, po katerem dobi vsak industrielni delavec v svoji starosti 360 frankov, vsak poljedelski delavec 240 frankov letne pokojnine. Finančni minister pa je izrazil, da ni mogoče dati tako visoke pokojnine, ker bi nastal s tem vsako leto večji deficit v financah. Kakega mnenja bo kamera, poročamo.

(Štrajk policajev.) V Lyonu so policajji nezadovoljni z novimi predpisi, stopili so zato v štrajk. Vlada hoče proti štrajkujočim brezobzirno nastopiti, ker se gre tu za javno varnost. Zbornica je odobrila to vladno namero s 504 proti 75 glasovom.

(Republikanski škofje?) Papež je poklical k sebi nadškofa iz Avinjona, kakor se je dejalo, zato, da se posvetuje z njim o predstoječi ločitvi cerkve od države. Nekateri listi zatrjujejo, da je bila to le pretveza. Imenovani škof je na sumu, da je republikanskega mišljenja. Razen tega naj imajo zaznamenovanih v Rimu še 12 drugih škofov, ki so po mišljenju republikanci. Takoj ko bo dognana ločitev, hoče papež vse te odstavit.

Italija.

(Balkansko vprašanje.) Italija je pričela na Balkanu novo politiko. Izrekla je svoje simpatije

prevara. „Seveda, ne more se vam zato ničesar predbacivati, ali ravno tega bi si morali prav posebno zapomniti . . . Škoda . . . res škoda, toda vendar ne odide roki pravice.“

Ni še minula poldruga ura, ko dospemo do prihodnje postaje.

Proskurov je ukazal takoj zopet vpreči, med tem pa je dal poklicati starešino te vasi.

Takoj nato je prišel kmet, ne velik po postavi, z negosto brado in očij, ki so izdajale posebno prekanjenost. Obraz njegov je imel dobrohoten, če tudi obenem zvit izraz; v obče pa je napravil prav prijeten in dober utis. Tudi obleka njegova je bila preprosta in ni prav nič kazala na posebno blagostanje. Ko stopi v sobo, se globoko prikloni, pogleda proti durim, kot da bi se hotel prepričati, ni li koga, ki bi prisluškoval. Nato šele stopi bliže. Zdelo se je, da mu ni ravno prijetno, biti v družbi Proskurova.

„Dober dan, Jevsejč!“ je dejal dobrodušno Proskurov. „Vam je že ptiček ušel?“

„Kako naj bi?“ je odgovoril ta skromno, „saj ga čuvamo prav dobro!“

„Si skušal z njim govoriti? . . . Kaj ti je dejal?“

„Poskušal sem sicer res, ali on ni nič kaj zgodovoren. Pričetkom sem hotel iz lepa, potem pa —

in obljubo pomoči Rumuniji, ki je imela te dni ob mejah neke sitnosti s Turčijo, ki je prišla nekaj Rumuncev in jih zaprla. Kateri balkanski državi še hoče izraziti Italija svoje simpatije, bo pokazala bodočnost.

Nizozemska.

(Nova palača.) Nizozemska kamera je dovolila 700.000 gld. za nakup zemljišča in sezidanje posebne palače, v kateri naj zborujejo v bodoče mirovne konference v Hagu. Kakor da ne bi bila vsaka dvorana dobra za to!

Španija.

(Lakota.) V Španiji je vročina že zdaj taka, da je sežgala vse poljske pridelke. Delavci na polju so brez dela, kmetje bodo brez pridelkov. Posledica tega so razne revolte in demonstracije brezdelnih. V San Huanu so napadli zalogo za moko, vendar jih je policija razgnala. Španija je že tako menda najrevnejša dežela, zdaj preti še lakota. Ministrski svet se posvetuje, kako odpomoči predstoječi kalamiteti.

Anglija.

(Temzo poglobijo.) Zbornica je sprejela vladno predlogo, ki ima izdelan načrt, kako poglobiti Temzo, reko, ki teče skozi London. Po tem načrtu pridejo celo največje ladje v London. V pokritje stroškov je dovoljenih 5 milijonov goldinarjev.

Nemci na Daljnem Vztoku.

Kako se razumejo Nemci omejiti na svojo pravo domovino, Prusijo, in kako vedo respektirati tujo narodno last, to najbolj dokazuje njihova razteznost v krajih, kjer Nemci ne bi smeli niti ziniti o „obrambi svoje narodnosti“.

Sledeči podatki izpričujejo mej drugim o širjenju nemške kulture v Vztočni Aziji, katera „kultura“ pa ni nič drugega, nego širjenje nemške posesti v nenemških krajih.

Do 1. oktobra 1886. l. je bilo vse časopisje v Vztočni Aziji angleško v besedi in mišljenju. V tem letu pa je začel izhajati v Šangaju „Vztočno azijski Lloyd“ v nemškem jeziku. List pa se je kmalu skrčil v tednik in izgubil na pomenu. Odkar si je Nemčija priborila Kjavčev, izhaja v Čintavu „Nemška azijska trdnjava“. Ta mali listič se previdno izogiblje politiki, a s politično prefriganostjo hvali na debelo Japonce in Kitajce ter njih literaturo in se peča le z gospodarskimi rečmi, katere so za tamošnje naseljence za vprvo tudi glavna stvar. Za njim so pričeli nemški listi v Vztočni Aziji rasti kakor gobe po dežju. Na Japonskem je pričel izhajati „Časopis za nemški jezik“, koj za njim „Nemška japonska pošta“, „Brigaden list“ v Tjenčinu, in na Japonskem „Nemški misijonski list“. V Šangaju izhaja že dve leti nemški list „Daljni Vzhod“, ki se tudi peča le — z gospodarskimi vprašanji ter hvali Japonce in Kitajce in njih literaturo. Od 1. oktobra lanskega leta nadalje pa izhaja v Tjenčinu „Dnevnik za severno Kitajsko“. Kot zadnji izhaja v Čingtavu šele ustanovljen list „Čingtavske najnovejše novice“.

Nemiri na Ruskem.

Reforme za Poljake.

Car je izdal poseben razglas, s katerim dovoljuje Poljakom marsikaj pravice. Smejo si kupiti in

zakaj ne bi priznal? — sem mu grozil: „Zakaj si kakor lipov bog? Ne veš, kdo sem jaz?“ — „No, kdo?“

„Tvoj predstojnik sem!“ „Take predstojnike sem večasih po ustih!“ — „Kaj naj storimo z njim?“

„No, dobro, dobro!“ — ga je prekinil Proskurov nestrpno. „Čuvajte ga dobro. Kmalu se vrnem!“

„Ne bo nam ušel. In potem je tudi, kar moramo pripoznati, miren in krotak. Dolgo, dolgo je ležal prav mirno in upiral svoje oči v strop; samo enkrat je vstal in me prosil kruha. Dal sem mu tudi nekaj tobaka, ker me je prosil zanj; pušil je in potem se je vsedel zopet nazaj.“

„Dobro, moj dragi! Zanesem se na te. Če pride širurģjé,* ga pošlji na lice mesta.“

„Zaupajte mi... Potem sem pa še želel vprašati...“

Jevsejč stopi k durim in pogleda previdno v vežo.

„No, kaj še?“ vpraša Proskurov, ki je že nameraval oditi.

„Po vasi se razgovarjamo tako med seboj...“ prične Jevsejč nekako bojzljivo in gleda na me —

* Toliko kakor vojaški zdravnik, tu morda sodnijski izvedenec.

najeti zemljo, kjer hočejo; v ljudskih in srednjih šolah, ki so v krajih, kjer je vsaj polovico Poljakov, se upelje pouk v poljščini. Ista odločba velja tudi za Litavce. Minister za uk ima nalogo, storiti nemudoma vse, kar more izvršiti čim prej to carjevo voljo.

Iz Varšave.

Višje sodišče je razveljavilo smrtno obsodbo varšavskega civilnega sodišča. Vendar je bilo že nekaj obsojencev prej usmrčenih, predno je dospel ta odlok v Varšavo. — Razburjenje po mestu je še vedno veliko, krvavi dogodki prvega majnika so še vsem v živem spominu. Ker je povzročil te generalni guverner Maksimovič, ki je dal streljati celo na manj kakor 20letne ženske in otroke. Tajna organizacija ga je hotela za to poplačati. V ta namen je prevzel ta nalog član Dobrovoljski, ki je čakal na guvernerja, da pride iz katedrale in vrže potem nanj bombo. Ali izmed stotin tajnih policajev in agentov se je zdel dvema sumljiv, in ko je videl, da ga nameravata prijeti, je vrgel bombo v zadnjem hipu na tla, ki se je razletela in ubila ne le atentatorja, ampak tudi oba policaja, 18 pa jih je nevarno ranila. Tudi konditorija, pred katero se je bomba razletela, je vsa podrta, od mrtvecev so odtrgane celo glave, roke in noge. — Zopet drugje so zasledovali trije agenti sumljivo osebo. Ko pa so ljudje opazili, zakaj se gre, so napadli te agente in jih neusmiljeno obdelavali. Dvema se je posrečilo naposled ubežati, tretjega so prenesli potem umirajočega v bolnico.

Ženske za ustavo.

Več kot 500 žensk najrazličnejših stanov in krajev, zbranih na dvadnevem kongresu v Moskvi, se je izreklo za konstitucijo. V posebni resoluciji pa ne zahtevajo le ljudskega zastopstva, ampak tudi enakopravnost z moškimi, konec vojne itd.

Atentat v Ufi.

Neznan atentator, ki se mu je naposled posrečilo celo ubežati, je streljal na guvernerja iz Ufe in ga težko ranil.

Spopadi v Tiflizu.

Pri hišnih preiskavah policajev v Tiflizu so našli pri nekaterih Armenceh revolucionarne spise. Ker so hoteli te Armence aretirati, so se jim ti uprli in streljali na policaje. Toda slednji so odgovorili z istim orožjem in kmalu je ležalo pet Armencev ubitih, več težko ranjenih. Izmed policajev je troje ubitih, osem težko ranjenih.

Atentator na vel. knęza Sergija.

Danes govorimo menda zadnjič o Kalajevu. Preteklo sredo ob treh zjutraj so izvršili nad njim justifikacijo. Dasi je Kalajev zahteval, da ga morajo ustreliti, so ga obesili. Tudi njegove zahteve, da morajo izvesti smrtno obsodbo ravno tako javno, kakor je on svojo nad Sergijem, niso vpoštevali.

Rusko-japonska vojna.

Poraz japonskega brodogaja?

Po brzobjavkah, došlih iz Manile, se razširjajo vesti, da se je pri otoku Formozi med Roždestvenskim in Togom vnela pomorska bitka in da je bilo japonsko brodogaje premagano.

„če bi se lotili vsega tega kmetje, potem bi bila stvar...“ „No?“ vpraša Proskurov, ki so ga napravile te kmetove besede pozornega. „Vživite se v naš položaj, vaše blagorodje! Tega večnega strahu ne moremo več prenašati! In kakšno moč ima ta tolpa! Vse je zaman, kar napravimo proti njej. Celotna človek tu — kaj pa je? Najet, za denar najet... Ko bi ne storil on tega, bi dobili drugega!“

„Resnično!“ je potrdil Proskurov, „nadaljuj, bratec. Kakor vidim, si razumen kmet. Kako dalje?“

„Drugega ravno nič več, samo da bi dobili mi kmetje kaj zaslonbe, potem bi že šlo... Mi vsi, vsa občina, to je vendar velika moč...“

„No, da, pomagajte pravici, potem je pomagano tudi vam!“ reče na to Proskurov z resnim poudarkom.

„Seveda“, pravi Jevsejč premišljeno, „toda potem pravijo tudi kmetje med seboj: če oni, to je gosposka, če ne stori ta ničesar proti njim, potem moramo trpeti mi zaradi tega — mi vsi, brez vsake izjeme!... Kajti oni, ti pridejo kmalu do svoje zopetne moči...“

Proskurov je poskočil, kakor da ga je zadela kap in ne da bi zinil besedico, je planil iz sobe. Sledil sem mu in pustil Jevsejč samega v izbi.

Četrta eskadra in admiral Birilev.

Četrta baltiška eskadra mora najkasneje 14. junija odriniti iz Kronstadta na bojišče. Armiranje in vkrcavanje je nadzoroval admiral Birilev, ki je za Roždestvenskem zdaj največja mornarska avtoriteta v Rusiji. Birilev se odpelje te dni v Vladivostok, da bo nele kot strokovnjak, ampak kot eden najboljših in najzaupnejših prijateljev Roždestvenskega, temu desna roka.

Roždestvenski.

Smešno je, kako so poročali najuglednejši časopisi, da je Roždestvenski na živcih zbolel, da mora odložiti vrhovno poveljstvo nad eskadro, drugi so ga videli celo že mrtvega. Vse to so vedeli — in vendar ne ve živa duša, kje se Roždestvenski sploh nahaja. Videli so ga najzadnje južno od Formoze, ko je plul proti severozapadu. Pa še to vest so prinesli — Amerikanci. Tudi poročila, ki zatrjujejo, da so Japonci morsko cesto pri Formozi zaprli z minami, ne morejo biti resnična, kajti drugače bi zletelo že vse polno trgovskih ladij, ki plovejo tod dan za dnevom, v zrak.

Togo.

Togo popolnoma miruje in čaka ugodnejšega vremena. Noči so zdaj nenavadno jasne, tako da bi ostale akcije japonskih križark gotovo neuspešne. Ko pa ne bo več meseca, prične japonske torpedovke napadati rusko eskadro.

Častniki brez sabelj.

Na lastno prošnjo dobe ruski častniki v Mandžuriji mesto sabelj, ki jih le ovirajo, mesto da so jim v obrambo, kratke karabine z dolgimi bodali. Slično izpremembo so dobili tudi angleški častniki v burski vojni.

V Mandžuriji

zaman pričakujejo častniki spopadov med Linjevičem in Ojamo. Razen malih spopadov ne pade nič resnega. Kakor pa se glase ruska poročila preko Petrograda, pričakujejo v čim najkrajšem, da se spopadejo Rusi in Japonci. Po ruski sodbi imajo Japonci najmanj 320.000 mož na bojišču; razen teh pa še do 40.000 Čunguzov na konjih.

Obtožbe proti Steseljju.

Obtožnice proti Steseljju zavzemajo vedno večje dimenzije. Ujetniki na Japonskem, med njimi baje celo general Simnov, zatrjujejo, da bi se držala trdnjava še vsaj tri mesece. V koliko so ta poročila resnična, o tem nas bo prepričalo vojaško sodišče, ki bo sodilo poleg Steseljja še 11 drugih generalov in admiralov.

Iz Vladivostoka.

V Vladivostoku pričakujejo vsak čas, da jih napade japonska armada. Zato so dobili vsi konzuli nalogo, da se preselijo v kak drug kraj.

Ujetniki iz Port Arturja.

Japonska statistika izkazuje v Port Arturju ujete Ruse tako: 7 generalov, 661 oficirjev in 30.229 moštva. Ujetniki so razdeljeni na deset velikih jetniških taborišč, ki se nahajajo vsi v obližju največjih japonskih mest.

Afera vohunov na Japonskem.

Na Francoskem ne verujejo na krivdo svojih rojakov, ki jih ima Japonska zaprte kot vohune. —

Proskurov se vsede razjarjen na voz.

„Tako je vedno! Vedno kompromisi! Uspeh naj jim garantiramo, potem šele hočejo hoditi s pravico roko ob roki... Kaj pravite k temu? To je vendar — kakor da nimajo nobenega čuta za pravico!“

„Če me že tako vprašate, potem moram pripoznati“, mu odvrnem, „da vam ne morem pritrditi. Mislim namreč, da oni prav lahko zahtevajo jamstvo za tako stvar, do tega jamstva naše gosposke, naše „moči“ imajo celo postavnim potom pravico. Če vzamemo občini pravico, izvajati sodnijska vprašanja v svojem področju, potem prevzamemo s tem mi posebne dolžnosti in obveznosti, in če ne izpolnujemo teh, ali jih pa ne moremo, potem...“

Proskurov se okrene razburjen proti meni in očitvidno mi je hotel nekaj odgovoriti, toda obmolnil je in se zamislil.

Vozili smo se že morda kakih šest vrst in do soteske smo imeli komaj še polovico tega, kar zaslišimo za seboj zvonjenje voza.

„Za nami vozijo, ne da bi kaj prevpregli. Še boljši, vsaj nimajo prilike, govoriti z ujetnikom“, je dejal Proskurov. „Mislil sem si že tako.“

(Dalje prih.)

Vlada je dovolila jetnikom celo svojo posteljno opravo, vendar jih strogo čuva, tako da je vsako občevanje na zunaj izključeno. Vsa zaslišavanja se vrše tajno. Za priče bo poklicanih tudi mnogo Japoncev.

Stajersko.

Česar se Nemei najbolj boje, to je narodna zavest onih narodov, med katere so prišli z namenom, da jih uničijo in zasedejo njih posest. Naš Spodnji Štajer je že pol stoletja na nemškem indeksu zaznamovan s črnim križcem za narodno smrt, — a še danes ni padel v naročje nenasitnemu nemškemu molohu. In tega je kriva slovenska narodna zavest, katera črta ponemčevalnemu zistemu vse račune zaporedoma. S koliko jetično razburjenostjo se naši narodni nasprotniki prizadevajo prekričati našo narodno pravo na naši domači zemlji, to so pokazali zopet te dni. Kar je moglo frankfurtaric na takozvane „nemške hiše“ v našem Celju, vse je moralo izpod streh, — in kar je neslo hripavo nemško in ponemčeno grlo, — vse je vpilo „heil“ „nemštvu Celja.“ A komedija je prešla kakor je prišla in danes je vse zopet pri starem. „Vahtarica“ — in tudi samo ona na svojem potrpežljivem papirju sanja o pomembnosti teh dveh „nemških slavnosti“, — silovito pa se zaganja v ljudski shod, ki se je ob udeležbi celega Spodnjega Štajerja vršil preteklo nedeljo v Žalcu. Z vso razpoložljivo nemško mržnjo skuša shod omalovaževati ter dokazovati, da se shoda ni udeležil slovenski narod, marveč le nekaj čevljarjev, kaplanov in mežnarjev poleg nekaterih prvakov. „Slovenski narod“ je v očeh Vahtaričin pisunov le kontingent „Štajerčevih“ čitateljev, — vse drugo ni piškavca oreha vredno. Uboge nemške duše, koliko trpite v ognju naše narodne zavesti! — Omalovaževanje ljudskega shoda v Žalcu pa je vendarle najboljši dokaz za to, da sami smatrate ta zeleni Štajer za domovino Slovencev, v kateri igrate le vloge političnih špekulantov s ponesrečenimi akcijami! To, kar se je sklenilo na tem shodu, pa vam prav gotovo razdere marsikatero sanje in načrte, ki jih gojite v svoji zasedi nasproti našim narodnim koristim.

Nemško nasilstvo. Nasilstvo je orodje, s katerim prodirajo Nemei med nami, ker s pravičnostjo bi svoji nepravični stvari itak ne koristili. V znamenju nasilstva se godi vse, kar store ti — veleizobraženci v namen, da bi zavladali na naših tleh. In kakor delajo stari, tako uče tudi svoje mlade. To se je pokazalo nedavno v Celju. V Žalcu se je vršil slovenski političen shod. Za ta shod so se po Celju nalepili slovenski lepaki. A nemški pobalini so te lepake prvi hip potrgali. Ko pa jih je neka nemška gospa na tem čednem delu hotela zavriniti, bi jo bili napadli s kamenjem, da je ni branil neki gospod. Tako daleč sega nemška podivjanost. S surovostjo in tolovajstvom bi nas hoteli — pregnati!

Nemški se želijo učiti? K razpisu učiteljskega mesta na tri-razrednici na Humu pri Ormožu, je omeniti nekega pisma v „Štajercu“, ki naj bi je pisalo „par naprednjaških možev (ne mož!)“, da so sklenili tamošnji kmetje zahtevati odločno za četrty razred poduk v nemškem jeziku, češ, ker se je v tem kraju razširilo sovraštvo (!) proti nemškemu narodu, da sedaj noben nemški kupec ne pride več nič kupit in je to velika škoda za kraj. „Štajerčev“ urednik je tega pisma zelo vesel in prosi — Boga, da bi tudi po drugih krajih na Štajerskem se začelo tako vedrilo, kakor na Humu, da bi kmetje začeli zahtevati pouk nemščine v četrtem razredu tri-razredne ljudske šole. — Ne ve se, ali „Štajerčev“ urednik, ki se seveda sam sebi pisal pismo „par naprednjaških možev“, ne ve, da je Hum na Štajerskem, ali pa se — kar bi ne bilo lepo od njega — prav bridko norčuje iz nemškega pouka.

Avstrijec in njegova domovina. Po veleizdajski „D. Rundschau“ prinaša somišljenica, celjska „Vahtarica“ črtico, nanašujočo se na citat Schillerjev iz Wallensteina, da ima Avstrijec domovino in da ima vzrok to domovino tudi ljubiti. Omenjena črtica pravi, da je Avstrijec takrat, t. j. za Wallensteinovih dni, pač imel domovino, a da Avstrijec danes nima domovine, — ker Avstrije sploh več ni, tudi ne več oficijelne Avstrije. Kajti razni državniki in njih zapovedniki že dolgo delajo na to, da razveljavijo pomen besede Avstrija. Iz države da so postala razna kraljestva, dežele itd. Sploh se pozna notici, da jo je pisal človek, v čegar možganih je prišlo nekaj v nered vsled prevlekega navdušenja za — Veliko Prusijo. Zato pravi na koncu: „Velikan, ki je izrekel one krilate besede, si bo moral pustiti dopasti, da se njegov citat jemlje v poštev le še kot zgodovinsko

dejstvo, a da se spremeni tako — le: „Avstrijec je imel domovino“ in dobi najbrže zopet novo. Kaj mislijo okoli „D. R.“ in „Vahtarice“ pod to „novo domovino“, ni težko uganiti. Saj sanjajo noč in dan o Velikonemčiji, ki bo segala od — Belta do Adrije! — Kdo pa je danes kriv, da se veleizdajstvo širi v Avstriji? To so pač oni, ki svoje avstrijske domovine nikdar ljubili niso, marveč so vedno le — kruha avstrijskega pijani — škilili preko črno-žoltih kolov v presrečno tevtoburško močvirje. Za te vrste „Avstrijce“ seveda ni in ni bilo Avstrije.

Akad. tehn. društvo „Tabor“ v Gradcu je na svojem obnem zboru dne 11. t. m. za letni tečaj 1905 izvolilo sledeči odbor: Predsednik: phil. A. Kramer, podpredsednik: phil. A. Jug, tajnik: phil. J. Glonar, blagajnik: iur. Fr. Lipold, knjižničar: phil. Sl. Dolinšek, gospodar: tehn. Fr. Spazzapan, odborova namestnika: phil. Vas. Mirk in tehn. A. Bojec, pregledniki: phil. M. Beranič, tehn. V. Turnšek, phil. Fr. Rodošek.

Koroško.

Zopet dva zanimiva slučaja nemške pravičnosti in pravicoljubja.

Kadar le ganejo s prstom in kadar le črhnejo besedico, pokažejo ti ljubi naši prijatelji v krilu Germanije, da jim je alfa in omega edino le — germanizacija slovenskega Gorotana.

To so pokazali zopet v dveh slučajih: Evo jih!

Prvi slučaj. Pri celovškem deželnem sodišču je bil avskultant g. dr. Kušej, katerega so, dokler je ondi služboval, krepko izrabljali uradni predstojniki. Dr. Kušej je Slovenec in koroški rojak. Pri tem sodišču je bilo zdaj izpraznjeno mesto pristava. Ker je pri tej oblasti neobhodno potreben slovenski uradnik z ozirom na dejstvo, da sodišče občuje povečini s slovenskim ljudstvom, je bilo pričakovati, da dobi izpraznjeno mesto avskultanta dr. Kušej, kakor se sploh večkrat zgodi, da v službi povišani uradnik ostane na prejšnjem mestu. Posebno se to dogaja ondi, kjer so v službi povišani Nemei ali Italijani. Ali kaj se zgodi? Mesto v Celovcu je dobil takozvani „kurzovec“ dr. Hradetzky iz Celja, — dr. Kušej pa je bil imenovan za pristava v Černomelj na Kranjskem!

To imenovanje se je torej izvršilo nalašč, s posebnim namenom predsednika graškega nadsodišča dr. Gleispacha, odstraniti iz Koroške vse slovenske uradnike in nadomestiti jih z vsenemškimi kričaći. Dr. Hradetzky je eden onih hajlovskih uradnikov, ki dobivajo po 200 K vladnega prispevka v namen, da se toliko priuče slovenskemu jeziku, da se iz našega naroda znajo za silo — norčevati. S takimi elementi hoče vlada napolniti koroške urade, da bi čim prej izvedla svoje germanizatorično delo proti jugu.

Drugi slučaj: V 329. seji poslanske zbornice od 10. t. m. so poslanci dr. Žitnik, dr. Ploj in tovariši interpelirali naučnega ministra v kaznjivi zadevi nadučitelja Kovača v Ukvah, kateremu je javno dokazano, da je — kradel, t. j. da je poneverjal izročene mu denarne svote v namen, da bi z njimi plačal drva za šolo, katera je dajalo c. kr. gozdno oskrbništvu v Trbižu iz koroškega verskega sklada, — (in kateremu je tudi dokazana več ali manj udeležitev na defraudaciji 11.965 K v ukovškem „Spar- und Vorschussvereinu“).

Koroška „Bauernzeitung“, ki se — ne ve se, iz katerega vzroka — nazivlje „Organ koroških (morda politično vsenemških!) čebelarjev“, ima v svoji 20. letošnji številki iz Ukev (nemška spaka „Uggowitz“) dopis, izvirajoč najbrže iz peresa imenovanega učitelja „Kowatscha“ (lep Kovač to, ki se sramuje slovenskega imena!), v katerem pretaka krokodilje solze za velikega mučenika Kowatscha, proti kateremu vzornemu delovanju je naperjena dotična interpelacija.

Da se spozna vsenemško hinavstvo, slaba vest in ostudna impertinenca koroških pangermanov, je zanimivo navesti, da se „Bauernzeitung“ oziroma učitelj „Kowatsch“ srdito zaganja v slovenska poslanca, ki se, kakor trdi dopisnik, brez potrebe vtikata v šolske zadeve na Koroškem, kjer prebivalstvo, razun nekaterih pristašev „Mira“, zahteva izključno nemških šol. Dostavlja, da je prepričan, da bo naučni minister, katerega sta že „dobro poučila v tej zadevi“ koroška poslanca Lemisch in Orasch, že dal poslancema dr. Žitniku in dr. Ploju primeren odgovor, kajti, ako bi bile obtožbe zoper Kowatscha utemeljene, bi ista dala oblastem gotovo povod, da ga kaznujejo, oziroma odstranijo iz šole.

Na podlagi aktov je dokazano, da je Kowatsch od denarja za šolska drva poneveril 102 K in da so se o tem poneverjenju prepričale šolske oblasti, dokazano je nadalje tudi, da je ta učitelj slabo izvrševal svojo stanovsko dolžnost ter da je krajni šolski svet odločno protestiral proti zopetnemu nameščenju tega pedagoga v Ukvah; in konečno je dokazano, da si je Kowatsch kot zapisnikar „Spar- und Vorschussvereina“ v Ukvah prilastil 11.965 K kot vlogo neke društvene stranke in to svoto porabil v svoje namene.

To so torej temeljiti dokazi za krivdo tega „vzgojitelja mladine“ in na dlani s temi dokazi bi ga bile oblasti morale kaznovati in odnosno odstraniti iz šole.

A to se ni zgodilo, — ni se zgodilo ono, kar bi se bilo zgodilo n. pr. slovenski mislečemu učitelju na Koroškem, ako bi bil zakrivil le en del tega, kar je zakrivil ta uzorni Kowatsch!

Toda ta mož je slovenska narodna izdajica najzalostnejše vrste in vsenemški agitator prvega kalibra. To pa je zadostovalo, da mu „oblasti“ po načelu „kavka vrani ne izkljuje oči“ niso ne le niti skrivile lasu na glavi, marveč ga uprav v kljub krajnemu šolskemu svetu ukovskemu namestile zopet v Ukvah in čez vse njegove lepe reči pogrnile plašč pozabljivosti, kakor bi bil ta „črni kovač“ najnedolžnejše belo jagnje.

Ker je okrajni šolski svet v Beljaku slutil, da gre tu za kožo enega vsenemških aposteljnov s slovensko izdajsko dušo, si je mislil, da mora tega moža „izrezati“ na kakoršen koli način. Na preiskavo v Ukvah je delegiral — Vsenemca Jožeta Dreyhorsta, župana trbiškega, kateri je — na Koroškem je tudi kaj takega mogoče! — sam vodil preiskovalni zapisnik! Ako se pomisli, da je ta mož zagrizen germanski pristaš in prijatelj župana ukovskega, Nemca Ehrlicha in njegovega varovanca zloglasnega Kowatscha, potem je umeven odgovor c. kr. okr. šolskega sveta v Beljaku, češ, da so vse obtožbe proti Kowatschu neutemeljene in da oblasti ne najdejo povoda proti njemu kazensko postopati.

Tako znajo naši nasprotniki na Koroškem varovati slovenske izdajice in „organ koroških čebelarjev“ lahko piše, da bo minister Hartel že dal „primeren odgovor“ — „slovenskim denuncijantom“. Pač dobro poznajo tega svojega šolskega ministra!

Kako naši nasprotniki kradejo Slovence na Koroškem denar iz žepov. — V Rožku so nemčurji na občinske stroške kupili neko podrtlo poslopje svojega somišljenika za ogromno svoto 11.000 kron, dočim bi bili dobili drug prostor za 3000 kron. Ta podrtina pa bo stala še 5000 kron, preden bo sposobna za občinsko poslopje; torej je vrženih na cesto 13.000 K, za kateri denar bi lahko sezidali novo občinsko hišo. Od denarja 11.000 K bodo morali še plačevati obresti 900 K na leto. Kdaj bo plačano! In vse to gre iz slovenskega žepa. Vidi se, da je v tej kupčiji grdi namen, delati škodo občanarjem in jim krasti denar iz žepa.

Primorsko.

Drugo upravno leto vipavske železnice. Iz poročila upravnega sveta te železnice je razvidno, da je imela lanskega leta prometnih dohodkov od prevažanja ljudi 76.154 K, od prtljage pa 846 K; za prevažanje blaga je dobila 71.378 K, drugih dohodkov 220 K, skupaj torej 148.598 K, napram l. 1903, ko je bilo skupnih dohodkov 127.325 K. Napredovala je železnica torej za 19.286 K pri osebnem prometu, pri blagu pa le za 1.915 K.

Nova avstrijska bojna ladja. Dne 21. t. m. je bila v ladjedelnici sv. Marka v Trstu izpuščena v morje nova bojna ladja „Nadvojvoda Ferdinand Maks“. Vse v pristanišču se nahajajoče bojne in druge ladje so bile v zastavah. Zbranega je bilo ogromno občinstva. Ob 10. uri se je na ladji „Pelikan“ pripeljala s spremstvom botra ladje nadvojvodinja Marija Josipina k ladjedelnici, kjer so jo med grmenjem topov sprejeli poveljnik mornarice admiral grof Montecucoli, ministri baron Call, dr. Kosel in grof Buquoi, ces. namestnik princ Hohenlohe, predsednik poslanske zbornice grof Vetter in mnogo drugih dostojanstvenikov. Ob 11. uri je ladjo slovesno blagoslovil mornariški župnik msgr. Uredniček.

Tržaške bombe pred dunajskimi porotniki. Dne 22. t. m. je pričela pred dunajsko poroto razprava proti obtožencem v bombni aferi. Na zatožni klopi so: davčni oficijal Oskar Suban, trg. pomočnik Marcel Dipauli, dimnikar Guisto Salatei in slikar Napoleone Cecei, vsi iz Trsta. Toženi so, da so usta-

novili tajen odbor in delali na to, da bi se v Trstu in Primorju uprizorila proti Avstriji prekucija. V Trstu in Istri so nabirali prostovoljce za Garibaldijevo četo ter razširjali prekucijske pesmi in spise. — Razprava bo trajala devet dni in se bo vršila s pomočjo tolmačev. — Zanimivo je, kar piše v tej zadevi tržaški list „Il Sole“ („Solnce“), ki pravi, da so obtoženci, ki bodo gotovo kaznovani, le orodje, prava provzročitelja vse prekucijske afere pa sta mestna irredent. svetovalec žid Venezian in Spadoni, katera pa hodita svobodno okrog in se norčujeta iz Avstrije, kupčujeta z narodnostjo in se okoriščata z javnimi denarji.

Naša Ciril Metodova družba.*

V eni zadnjih števil „Domovina“ obširno popisuje položaj naše šolske družbe na Štajerskem. Pri tem navaja neoporečna dejstva, ki so slabo spričevalo za narodno zavest Slovencev na Štajerskem, tej skrajno nevarni naši politični postojanki. Od 39 štajerskih podružnic jih je skoro polovica (17) le na papirju, med temi so podružnice v Konjicah, Sevnici, Bralslovčah in Šoštanju! Osobito o tem trgu se čudi „Domovina“, da pusti propadati svojo podružnico, ker se je Šoštanj baš v zadnjem času pokazal tako kremenito narodnega!

Tudi graška akademična podružnica, katera bi morala prednjačiti neakademičnim, je izkazala v rubriki rednih prispevkov — prazen prostor!

O teh podružnicah je izrečena sodba, da je kriva propadanja brezprimerna malomarnost.

To priliko pa so porabili nemški lističi na Štajerskem in Koroškem, da z veliko radostjo oznanjajo — bankerot te naše šolske družbe in dostavljajo hudobno: „Menda bo ljudstvo vendar prišlo do spoznanja.“ To poslednje je sicer opazka, kakoršne je zmožen le Nemeč, ki se lahko potrka na lastna prsa in vpraša, kaj pa je krivo propadanja nemškega „šulferajna“ itd. Da ne cvete naša šolska družba, utegne biti bolj krivo kaj drugega, nego le mlačnost. To pa zamoremo trditi ne le o Štajerski, marveč malone o celi Sloveniji.

Povsod opažamo ono otrplost, glede katere bi lahko rekli, da ljudstvo ne pozna dovolj potrebe naše šolske družbe, ali pa je poznati noče, — nikdar pa ne, da bi Slovenci prišli do spoznanja, da je družba nepotrebna, češ, da je tudi slovenski šolski pouk nepotreben, ker nas itak kmalo pohrusta — Nemčija. Mogoče meri na ta cilj gorenja nemška opazka? Lahko mogoče! Verjetno pa je, da veliko škoduje naši družbi to, da dajemo ž njo c. kr. vladi, katera bi morala skrbeti za naš šolski pouk v zadostni meri, potuho, češ, čemu pa bi mi dajali šole, saj skrbi za nje družba.

Nadaljni vzrok pa utegne biti tudi to, ker je naš narod itak preobložen z mnogovrstnimi stroški. Šaj je vsak trenutek treba kaj „dati“! Ljudje pa nimajo! Davčni erar čedalje huje pritiska, življenje je od dne do dne dražje, borba za obstanek čedalje naporejša. Ni čuda, ako ta in oni — obnemore! Novih virov dohodkov pa ni, ker podjetnost na Slovenskem spi, — ona podjetnost, s kakoršno se morejo ponášati Čehi in od katere zamorejo oni žrtvovati toliko lepih novcev za svojo krasno „Osredno Šolsko Matico“. Kdor ima, lahko da, kdor pa nima, pri najboljši volji — ne more in to poslednje smo — Slovenci.

V zadnjem času se je ponekod zaneslo v družbo in podružnice tudi strankarstvo. Kakor se zdi, vsaj v naši osrednji domovini duhovščina nič kaj ne simpatizuje z družbo, — nekdo je dejal, da Ciril in Metod nista priljubljeni imeni v teh krogih. Potemtakem je kontingent naših podružnic sestavljen po večini le iz pristašev narodno-napredne stranke. Morda je pa še nekaj drugega.

Vsaka reč na svetu se — obrabi in preživi. Da se v Slovenceh, ako izvzamemo Mohorjevo družbo — vse dobro hitro preživi, prihaja od tod, ker nas je malo in ker smo sploh narod nezadovoljnih ljudi. Navdušenje za dobro stvar moramo neprestano gojiti na umeten način tako, kakor moraš mal kos železa večkrat vtakniti v ogenj, ako nočeš, da se ohladi, — velik kos (n. pr. Čehi) pa dolgo

* Ta dopis nam je poslal eden „naših somišljenikov“, kakor se imenuje sam. Mi priobčujemo ta spis po svoji misli neizpremenjen, če tudi moramo izjavljati, da se morda z vsemi posameznostmi ne strinjamo docela. Prav gotovo pa nismo za to, da bodo nosili bodoči zeleni narodni koleki — svetnike. Mi poznamo več oseb, ki so odločno izjavile, da ne kupijo potem nobenega koleka več. Ali je bilo res treba zlorabljati svetnike še za — koleke? Ne kličite svetnikov iz cerkve v politiko!
Uredništvo.

žari. Vendar pa se Čehi neprestano in ob vsaki najmanjši priliki unemajo za svojo izborni Matico!

Ker se torej ne da tajiti, da se je naslov naše šolske družbe obrabil, da se je stvar, in morda baš zaradi imena, preživela, bilo bi pač najpametneje, da bi naslov spremenili po načinu češke družbe. Čemu stavimo Slovenci vsakemu zasnutku na čelo koj svetnike!

S tem pač nočem škodovati verskemu načelu, ali — svetnik, kamor svetniku gre!

Konečno naj omenim še neko stvar, katera jako škoduje Ciril Metodovi družbi.

Največji nesmisel se mi namreč zdi, da se sodnijske odnosno kazenske globe adresirajo na Ciril Metodovo družbo in se to še često objavlja po časopisih! Kdo bo zadovoljen, da se njegovo ime vlačí po časopisih s tem pečatom na čelu? Prav izvestno je, da se ti bo družba Cirila in Metoda, za katero si bil sodnijsko prisiljen plačati iz svojega žepa gotov denar, od tega trenutka nekako primrzila in, če se že drugače ne odzoveš dozdevni krivici, pa te prav gotovo neha zanimanje za družbo.

Naj bi se predstoječe vsestranski uvaževalo in vse poskusilo, da se delovanje za naše narodno šolstvo oživi in tako pobije Nemeč škodoželjni nazor, kakor da je naše ljudstvo prišlo do spoznanja, da je proč vržen denar, ki ga žrtvuje za slovensko šolsko vzgojo naše mladine.

Doma in drugod.

Pojasnilo.

Na naša petmesečna izvajanja o puhlosti tako klerikalne kakor liberalne stranke na Kranjskem se je čutil „Slovenski Narod“ še le zdaj dolžnega, odgovoriti nam. Ker pa naših dejstev ni mogel ovreči, se skuša znesti z napadom na tiskarno in na mene kot odgovornega urednika. Mnenje vsakega poštenjaka je, da je to zelo nizko, in ako nima liberalna s svojim glasilom družega odgovora, potem se pač sama dovolj ilustruje in natihoma pripozna svoje politično vezane roke. To nam je v zadostilo. Kar se pa tiče zaslužka lastnika tiskarne in njegovega „mašinista“, bodi gospódi pri liberalni povedano, da je vsak delavec vreden svojega plačila in da si ga prisluzita s poštenim in trudapolnim delom, a ne s pašnjo lenobe in s striženjem kuponov. Tudi v narodnostnih žrtvah nista zadnja v vrsti mnogo imovitejših Slovencev. Lepo pa gotovo ni, ako se bahajo ti gospodje z narodno požrtvovalnostjo, kajti kdor da iz čistega namena, daruje tako, da ne ve levice, kaj je dala desnica.

Sicer se pa ne ve, ali si ne odtrgajo gospodje že prej vsak zase na ta ali drugi način dobre plače in potem še ostane po 3% za delničarje. Dobiti hočejo javnost zase z apeliranjem, kako so zboljšali honorarje svojim feljtonistom. S tem so povedali, da dobijo oni zdaj še več od podjetja, kajti kdor je spisal — dvomimo, da brezplačno — „Gospo Angelo“, „Pod novim orlom“, „Koristka“ itd., to je znano.

Kako zaračunajo sebi feljtone, ne moremo kontrolirati, navadno pa dajo drugim za feljton 4 K, tudi 8 K (če je dotičnik vsaj kak „doktor“); če je naperjen podlistek proti klerikalcem, celo — 10 K. Že iz tega se vidi, kako jim velja več strankarska, kakor umetniška snov.

Če očitajo, da deluje Slatnarjeva tiskarna z 20%, „Narodna“ samo s 3%, in more prva vzlic temu še v cenah konkurirati, potem si pač ne more želeti Slatnarjeva boljšega in laskavejšega priporočila, kajti pripoznanje nasprotnika drži bolj kot vse anonce ali privatna priporočila.

Konečno naj še konstatiramo, da „Slov. Narod“ na naš članek sploh odgovoril ni. Stvar je moral namenoma zaviti, ker toliko razsodnosti mu lahko pripisujemo, da je dotično logično zvezo pravilno razumel.

Vporablja je to priliko, izraziti svoje osobito spoštovanje ljudem, ki se znajo dvigniti nad osebnosti, se bilježim

Hinko Sax
odgovorni urednik „Našega Lista“.

Apel na dobra sreca! Pisatelj Podravski je pač znan malone vsakomur, saj menda ni slovenskega književnika, ki bi bil že toliko spisal, kakor Podravski ali z njegovim pravim imenom Peter Miklavec. Miklavec je prevel na slovenski jezik vse znamenitejše Sienkiewiczove romane: „Z ognjem in mečem“, „Potop“, „Križarje“, „Malega viteza“, „Quo vadis“ itd. in celo vrsto romanov, povestic in črtic iz polj-

skega, ruskega, češkega in srbskega jezika. Vešč je v govoru in pisavi vseh slovanskih jezikov, iz katerih je preložil na slovenski jezik nebroj leposlovnih del, in upravičeno se sme trditi, da je večina prevodov iz slovanskih literatur v zadnjih desetletjih potekla izpod Miklavčevega peresa. Malokomu izmed čitatelev njegovih prevodov bode nemara znano, da je Podravski preprost kmet, ki se je sam s svojo močjo in pridnostjo priučil vseh slovanskih jezikov, in se kot samouk dvignil na tako visoko stopinjo naobrazbe, kakor malokateri izmed onih, ki jim je dana prilika se naobraževati na visokih šolah. Podravski se je popolnoma posvetil pisateljevanju in s skromnim svojim zaslužkom vzdrževal svoj rodni dom. Ta zaslužek pa je bil, kar je pri naših razmerah umevno, skrajno pičel in pisatelju je bilo treba mraveljske marljivosti, da si je s svojim peresom prislužil toliko, da je ohranil sebe in svojo rodbino bede in gladu. Miklavec je delal noč in dan brez miru in pokoja. Konečno pa so mu le klonile moči: vsled prenapornega dela in prenapetja živcev je zbolel na umu, da so ga morali lani prepeljati v blaznico Feldhof pri Gradcu. Pred tedni je zapustil ozdravljen ta zavod in se vrnil domov v Ribnico na Štajerskem, kjer je našel svojo rodbino v najskrajnejši bedi. Mož je, dasi je duševno ozdravel, telesno popolnoma onemogel in oslabeled, da si sam ne more več pomagati iz uboštva in bede in mora ravnodušno čakati, da mu prodado zadnjo krovico iz hleva in ga izženo izpod rodnega krova. To je usoda pisatelja Podravskega! Ker poznamo dobro in zlato srce slovenskega naroda, se obračamo na vso slovensko javnost z iskreno prošnjo, da bi priskočilo na pomoč bednemu Podravskemu. Vsak najmanjši prispevek bo sprejet s hvaležnostjo in se bo izkazal v časopisih. Velikodušni darovi se naj blagovolijo pošiljati naravnost pisatelju, ali pa Rastu Pustoslemšku, tajniku „Društva slovenskih književnikov in časnikarjev“ v Ljubljani.

Nov razpis. C. kr. okrajni šolski svet v Krškem vnovič razpisuje mesto vodje na meščanski šoli in enega učitelja s pristavkom, da morajo prosilci biti večji slovenskega jezika v govoru in pisavi.

Vodovod za vso blejsko občino. Načrte za ta vodovod je izdelal deželni nadinženir g. J. Sbrizaj. Stroški so proračunjeni na 135.000 K. Studenec je vzet na travniku blizu Rečice.

Za administrativnega vodjo deželnega gledališča je imenovan g. J. Senčar, sod. pristav v p.

Potres. Na Dolenjskem so čutili dne 23. t. m. okoli 2. ure pop. precej močan potres z večkratnimi sunki. V več krajih, tako v Mokronogu, Št. Jerneju, Šmarjeti, Boštanju i. dr. so popokale stene in se je čulo valovito bobnenje. Potres je trajal po več sekund: trdi se, da ponekod celo 30 sekund. — Potres so čutili tudi v Trbižu in v Celju.

Miliaria na Dolenjskem. Vlada je poslala v Toplice kot epidemičnega zdravnika g. dr. Krajca, ki pa je z delom tako preobložen, da sam nikakor ne bo mogel opravljati naporene službe. Epidemija se še vedno širi in zahteva novih žrtev.

Postojnska slavnost v jami. Dne 12. junija 1905 (binkoštni pondeljek) vozili bodo posebni vlaki od Ljubljane, južnega kolodvora, Trsta, Reke in Kormina v Postojno in nazaj. Vozni listi bodo znatno znižani in bo v njih že vračunjena vstopnina v jamo. Odhod ob 9. uri 40 min. predpold., odhod iz Trsta ob 8. uri 40 min. zjutraj, iz Gorice ob 8. uri 22 min. zjutraj.

Srbska čitalnica se je ustanovila v Ljubljani. 20. t. m. je imela svoj ustanovni zbor. Čuje se, da nameravajo letos o Binkoštih prirediti Srbi iz Belgrada izlet v Ljubljano, na Bled in v Postojnsko jamo.

Nov dinamični strel na bohinjki železnici. Dne 19. t. m. po 10. uri zvečer je prestrašil prebivalce Bohinjske Bele dinamični strel pod železniškim viaduktom. Slučajno ni bilo nobene škode. Z dinamitom hočejo zdaj demonstrirati, ker izvestnim faktorjem ni po volji železnica.

Konkurz je napovedal lastnik ljubljanske parne pekarne g. Kantz.

Izseljevalna kronika.

(Poročilo ameriškega Slovenca.)

Ta in ta dan se je skozi Ljubljano peljalo v Ameriko toliko Slovencev in Hrvatov, vrnilo iz Amerike pa se jih je toliko. — To je suho statistično poročilo, ki bi se lahko ponavljalo dan za dnem. A kaj se skriva za to suho statistiko izseljevanj v Ameriko in zopetne vrnitve?

Posvetimo v to — temo z nekoliko vrsticami!

Marsikdo, ki je, premoten v to, zapustil rodni dom in zemljo, da bi se izselil, je, stopivši v „novi svet“, prišel do spoznanja, da je učinil valiko neumnost! Kajti varal se je! O delu in zaslužku, o kakoršnjem so mu fantazirali zapeljivci, ne duha ne sluha! Z lačnim želodcem postopa po ulicah novojorških, ali, če se je peljal dalje, v Chicago ali kam drugam, žalosten gleda, kako grede drugi, privilegirani, na delo; on in ž njim mnogo drugih nesrečnih pa morajo postopati v nadlego varstvenim oblastim. Marsikateri zapravi ob tem postopanju vse in nima niti za vožnjo, da bi se povrnil v domovino, katero je po neumnosti zapustil. Drugi si je baš še toliko ohranil, da se more vrniti.

Po kaj je torej šel v Ameriko? Da vidi New-York, Chicago? Presneto drag — izlet! Kajti povprečno se vsak zadolži, da more na pot. Kako pa plačuj dolg, ko se z dolgim nosom povrneš? O, to je potem dolg križev pot!

Torej je očitna, dvojna in trojna izguba!

Pač pa zasluži nekdo drugi! In to so — — železnice in parobrodne družbe! Ali ne čutite vi, ki tako brezmiselno zapuščate domovino in greste v Ameriko — trape lovit, da greste na lim izmozgvalcem, tem družbam, katere izvrstno žive in bogate ob zaslepljenosti vaši, ki se jim prav nič ne smilite?! Ali nočete spoznati, da je čisto navadna in umazana špekulacija teh družb in železnic, katere imajo povsodi svoje agente, da love med nevednim ljudstvom — žrtve?

Naj bi se vam odprle oči, da bi spoznali, kako s svojo izseljevalno strastjo le polnite žepe židovskim parobrodskim družbam in železnicam, a da neizmerno škodujete sebi in domovini, kateri po nepotrebnem odtegujete delavne moči?!

One, ki še najdejo gotov zaslužek v Ameriki, so ženske, osobito mlade in brhke. V Ameriki so ženski posli silno razvajeni in prešerni. Zato gospodarji gledajo, da dobe služkinj iz Evrope, katere izkoriščajo, dokler tudi teh ne potegne v se preizvrstna organizacija tamošnjih služkinj. Poleg služb dobe ženske „dobra mesta“ tudi na kolonizovalnih podjetjih, kjer — manjka žensk.

Za ženske — osobito mlade, je Amerika več ali manj Eldorado. Ali to od tam organizovano odtegotvanje ženstva iz naših krajev postaja od dne do dne usodnejše za naše kraje, kjer se število poslov čedalje bolj krči.

Zaradi tega je nujno svetovati poklicanim oblastim v Evropi, da preprečijo nadaljnje izseljevanje tako žensk kakor moških iz Evrope ter s tem ustavijo umazano rokodelstvo izkoriščevalcev nevednega ljudstva.

Upati je, da bo proti izseljevanju v Ameriko mnogo pripomogel novi zakon, čegar načrt bo predložen prihodnjemu ameriškemu kongresu in ki določa davek do 25 dolarjev od osebe, ki se hoče naseliti v Ameriki. Temu zakonu je naklonjen tudi predsednik Roosevelt.

Avstrijski kapital v Abesiniji. Med cesarjem Menelikom II. in egiptovsko banko se je nedavno sklenila pogodba, po kateri se banka obvezuje ustanoviti bančno družbo pod imenom „Abesinska banka“. Kapital družbe naj bi znašal 500.000 gvinej (13 milj. kron). Delnice se bodo razpodelile v subskripcijo v Londonu, Parizu, Novem Jorku, Berlinu, na Dunaju, v Rimu, v Kajiri in v Addis Abebi, glavnem mestu Abesinije. Potom naložitve avstrijskega kapitala v Abesiniji bo ta dežela postala odjemališče za avstrijski izvoz. V eni prihodnjih števil objavimo popis obiska avstrijskega posebnega poslanstva na Menelikovem dvoru, ki je nad vse zanimivo.

Velike povodnji v gorenji Italiji. Vsled neprestanega deževja so v gorenji Italiji reke silno narasle: Železniški most v Cologna-Venetta se je podrl, ko je šel čez eni osebni vlak. Mesto Vicenza je poplavljen. Vode so narasle čez meter nad normalo. Tudi iz drugih krajev gorenje Italije prihajajo vznemirljiva poročila o povodnjah. Reka Po je pri Paviji narasla čez sedem metrov nad normalo. Razne manjše vode stopajo čez bregove in napravljajo na poljih in vrtovih ogromno škodo. Tudi bivališča, mostovi in ceste so v nevarnosti, posebno v pokrajinah Padova, Verona, Benečija, Vicenza. Na progi Verona-Benetke sta se dne 16. t. m. podrla dva železniška mostova. Mej Cavalla-maggiore in Aleksandrijo se je pogreznilo v vodi deset železniških vagonov in ena lokomotiva. Vode še vedno naraščajo.

„Zveza za varstvo nezakonskih mater in nezakonskih otrok“ na Nemškem, ki so jo ustanovili v Berlinu, je zadobila postavno varstvo. Nemecev samo v Nemčiji bo kmalu 80 milijonov. K tem pripomorejo — nezakonski porodi s številom 180.000 na leto. Dosedaj se je ta nemški naraščaj takorekoč še klatil okrog, odslej pa bo imel svoje zavetje v omenjenem društvu.

Perzijski šah obišče zopet Evropo. Šah Muzafr-Eddin pride prve dni prihodnjega mesca zopet v Evropo. Okoli 5. junija prekorači rusko-avstrijsko mejo in se poda na Dunaj, kjer bo gost našega cesarja. Spremljal ga bo eden bratov in en vnuk, katera ostaneta v Evropi v nadaljni vzgoji. Kakor znano, študirata na Terezijanišču poleg nekaterih drugih perzijskih princov tudi dva člana cesarske hiše šahove. Šah pride z velikim spremstvom na Dunaj; spremljal ga bo tudi veliki vezir. Tu se bo posvetoval z zdravniki glede nadaljnega razpolaganja s poletjem. Z Dunaja namerava vsekako odpotovati najprej na Francosko v Contrexville, potem pa se najbrže vrne v Karlove ali Marijine vare.

Ptič-pajak. Tega čudnega ptiča so sedaj prvič prinesli v Evropo in sicer ga je dobil zoološki muzej v Londonu. Ptič-pajak lovi male ptice v svoje mreže kakor pajek muhe. Njegove mreže so nenavadno močne in debele, tako da se jih boje celo potniki v južnoameriških šumah. Marsikateri jahač in pešec si je ob mrežah že ranil lice, ako je nepričakovano zadel ob nje. Ptiči-pajkarji so gnusne prikazni. Telo jim je tri palce dolgo, velikosti kokošjega jajca, a noge imajo poraščene z gosto dlako.

Listnica uredništva: Gosp. G. v L.: Priobčimo v prihodnji številki. Priporočamo se Vam.

Ferd. Lev. Tuma:

„V znamenju življenja“

Cena K 1.50, po pošti K 1.60. — Naroča se pri L. Schwentnerju v Ljubljani in v tiskarni A. Slatnar v Kamniku.

Vinska trgovina I. Gašparini-Gržina in sin

se je preselila iz Kamnika, Kranjsko

v Pulj

Via Circonvallazione št. 1

ter se priporoča slav. občinstvu tudi nadalje, zagotavljač točno in solidno postrežbo.

Razpošilja vino od 56 litrov in olje 10 litrov naprej po najnižjih cenah.

Cenike in vzorce odpošilja poštne prosto.

Izborna zalogo raznovrstnih novih in starih vin v sodih in steklenicah priporoča

Anton Müller

vinotržec v Domžalah (Kranjsko).

Naročajte in razširjajte „Naš List“!

Zdravje je največje bogastvo!

Kapljice sv. Marka.

Te glasovite in nenadkriljive kapljice SV. MARKA se uporabljajo za notranje in zunanje bolezni.

Osobito odstranjujejo trganje in otekanje po kosteh v nogi in roki ter ozdravijo vsak glavobol. Učinkujejo nedosegljivo in spasonosno pri žledčnih boleznih, ublažujejo katar, urejujejo izmeček, odpravijo naduho, bolečine in krče, pospešujejo in zboljšujejo prebavo, čistijo kri in čreva. Preženo velike in male gliste ter vse od glist izhajajoče bolezni. Delujejo izborno proti hripavosti in prehlajenju. Lečijo vse bolezni na jetrih in slezoh ter koliko in ščipanje v želodcu. Odpravijo vsako mrzlico in vse iz nje izhajajoče bolezni. Te kapljice so najboljšo sredstvo proti bolezni na maternici in madronu ter ne bi smele raditega manjkati v nobeni meščanski in kmečki hiši. Dobivajo se samo: **Mestna lekarna, Zagreb**, zato naj se naročujejo točno pod naslovom:

Mestna lekarna, Zagreb, Markov trg št. 104, poleg cerkve sv. Marka.

Denar se pošilja naprej ali pa povzame. Manj kot ena dvanajstotina se ne pošilja.

Cena je naslednja in sicer franko dostavljena na vsako pošto:

1 ducat (12 steklenic)	4— K.
2 ducata (24 steklenic)	8— K.
3 ducate (36 steklenic)	11— K.
4 ducate (48 steklenic)	14-60 K.
5 ducatov (60 steklenic)	17— K.

Inam na tisoče priznalnih pisem, ki jih ni mogoče tu tiskati, zato navajam samo imena nekaterih gg., ki so s posebnim uspehom rabili kapljice sv. Marka ter popolnoma ozdraveli. Ivan Barentinčić, učitelj; Janko Kisur, kr. nadlogar; Stjepan Borčić, župnik; Ilija Mamić, opankar; Zofija Vukelić, šivilja; Josip Seljančić, seljak itd.

Ustanovljena l. 1360. **Mestna lekarna, Zagreb,** Ustanovljena l. 1360.
Markov trg št. 104, poleg cerkve sv. Marka. 16

Zdravje je največje bogastvo!

Šunka s kožo, kilo po 1 gld., brez kosti po gld. 1.10, plečeta brez kosti po 90 kr., slanina in suho meso po 80 kr., prešičevi in goveji jeziki po 1 gld., glavina brez kosti po 50 kr.

Salame dunajske po 80 kr., à la krakovske, fine po 1 gld., iz šunke zelo priljubljene po gld. 1.20, à la ogrske, trde po gld. 1.50, ogrske fine po gld. 1.80, kilo. — **Velike klobase** ena 20 kr.

Slivovka, brinovec pristen, liter od 70 kr. do gld. 1.20., **brinov cvet** liter gld. 1.50.

To priznano dobro blago pošilja po povzetju od 5 kil naprej prekajevalec in razpošiljalec živil

Janko Ev. Sirc v Kranju.

Seydlin

Najbolje za zobe.

Lekarnarja A. THIERRY-ja

BALZAM pristen le s trgovskosodno registr. zelena varstveno znamko z nuno.

Najstarejše domače sredstvo zoper prsne in pljučne bolezni, kašelj, izmečke, žledčni krč, pomanjkanje teka, pehanje iz želodca, zoper zrgo, napenjanje, telesno zaprtje, **influenca**, za rane, zobne bolečine itd. Poštne prosto do vsake poštne postaje z zabojčkom: 12 malih ali 6 velikih steklenic 5 kron, 60 malih ali 30 velikih 15 kron.

Edino pristo **centifolijsko mazilo** (iz vrtnice „rosa centifolia“).

To mazilo izvrstno deluje zoper vnetje. Pri vseh, še tako zastarelih bolečinah, poškodbah, ranah ima gotov uspeh, ali pa olajša bolečine. S poštino, poštino spram nice in z zavojem vred valjata 2 lončka K 3.60. Pristno le iz **lekarnarje pri angelju varhu“ A. Thierry-ja v Pregradi** pri Rogaton, kamor je pošiljati naročila.

Popolno prepričanje o nenadomestljivosti teh sredstev dokazujejo Vam zvezki z več tisoč zahvalnimi pismi, ki se pridenejo vsaki pošiljati balzama zastoj ali pa se na željo posebej dopišujejo.

Kdor ima še kaj sena naprodaj

oglasi naj se pri delavcih tvrdke **Franc Gržina**, ki sedaj v Kamniku pri gospej Fischer prešajo seno, oziroma v Mekinjah pri gosp. Plevelu.